

Borstsparende operatie bij borstkanker

Inhoud

Hoe ontstaat kanker?	3
Vorbereiding op de operatie	4
De opname	4
De operatie	4
Na de operatie	5
Mogelijke complicaties	6
Pijn	6
De uitslag	6
Leefregels	7
Aanvullende behandelingen	7
Bestraling	7
Wanneer contact opnemen?	8
Lotgenotencontact	8
Vragen	8
Contactgegevens	9

Borstsparende operatie bij borstkanker

Uw behandelend chirurg heeft met u besproken dat bij u een borstsparende operatie wordt uitgevoerd vanwege borstkanker, ofwel mammacarcinoom (mamma betekent borst en carcinoom betekent kankergezweel).

In deze folder vindt u algemene aanvullende informatie over deze operatie. Voor u persoonlijk kan de situatie anders zijn dan hier is beschreven. Als dit het geval is, legt uw behandelend arts dit aan u uit.

Hoe ontstaat kanker?

Het lichaam is opgebouwd uit cellen die samen verschillende weefsels vormen. Er moeten steeds nieuwe cellen worden aangemaakt. Dit is nodig om te kunnen groeien en om dode, beschadigde, of verouderde cellen te kunnen vervangen. Dit gebeurt door middel van celdeling. Cellen kunnen in de loop van de tijd onherstelbaar beschadigd raken door blootstelling aan allerlei schadelijke invloeden. Hierdoor kan de celdeling ontregeld worden. Door teveel celdeling raakt het evenwicht tussen celgroei en celdood verstoord.

Er worden teveel cellen gemaakt, waardoor een gezweel, ofwel tumor ontstaat. Er zijn goedaardige en kwaadaardige tumoren. Bij kwaadaardige tumoren spreken we over kanker. Bij kanker vermeerderen de cellen zich ongecontroleerd (dit noemen we woekeren). Deze cellen breiden zich uit in het omliggende weefsel en richten daar schade aan. Ook kunnen kankercellen zich verspreiden (uitzaaien) naar verder weg gelegen plaatsen, via de bloedvaten, lymfevaten of doordat ze in een lichaamsholte terecht komen (bijvoorbeeld de buikholte).

Het medische woord voor een uitzaaiing is metastase. Oncologie is de medische studie en behandeling van kanker.

Vorbereiding op de operatie

De avond vóór uw operatie mag u vanaf 24.00 uur 's nachts niet meer eten, drinken of roken, vanwege de narcose.

De opname

U wordt op de dag van de operatie voor deze ingreep, opgenomen op de afdeling Kortverblijf. Meer informatie over de praktische gang van zaken tijdens uw opname vindt u in de brochure 'Opnamewijzer'.

De operatie

Bij een borstsparende operatie wordt een gezwel ruim uit de borst verwijderd terwijl de borst zelf behouden kan worden. Een borstsparende operatie is alleen mogelijk als de tumor niet te groot is ten opzichte van de borst en maar op één plaats in de borst aanwezig is. Een borstsparende operatie wordt altijd gevolgd door radiotherapeutische behandeling (bestraling). Meer informatie hierover staat in de brochure die u krijgt van de radiotherapeut.

Tegelijk met de verwijdering van de tumor uit de borst, worden ook klieren uit de oksel verwijderd. Er zijn hierbij twee verschillende operaties mogelijk.

1. Het schildwachtklieronderzoek: Hierbij worden meestal één, soms twee klieren weggenomen, die onderzocht worden op mogelijke uitzaaiingen in het laboratorium.
2. Het okselkliertoilet: hierbij worden alle klieren in de oksel weggenomen en onderzocht op mogelijke uitzaaiingen.

Uw chirurg bespreekt met u welke operatie voor u de beste keuze is en u krijgt hierover een aparte brochure.

Als de tumor bij u niet voelbaar is, bepaalt de radioloog eerst de juiste plaats van de tumor, voordat u wordt geopereerd. Hierbij wordt tijdens röntgenonderzoek vastgesteld waar de tumor zich bevindt. Op die plaats wordt dan een radioactief zaadje ingebracht. De chirurg kan zo de plaats van de tumor vinden tijdens de operatie. Als dit bij u nodig is, legt uw chirurg dit aan u uit en krijgt u de brochure 'Lokalisatie van de tumor bij borstkanker'.

Een operatie voor borstkanker is lichamelijk gezien geen zware operatie. Zelfs vrouwen op hogere leeftijd kunnen de operatie veilig doorstaan. De operatie duurt ongeveer één uur en vindt onder volledige narcose plaats.

Een borstsparende operatie heeft een net zo grote kans op genezing als een borstamputatie, waarbij de gehele borst wordt verwijderd. Wel is er een wat grotere kans op het terugkomen van de tumor in de borst zelf. Als dit het geval is, is het nodig om de borst alsnog te verwijderen. Het vanzelfsprekende voordeel van een borstsparende behandeling is dat de borst behouden blijft. De vorm en kleur van de geopereerde borst kan er door de intensieve behandeling wel iets anders uitzien dan de andere borst.

Een voorbeeld van het resultaat van een borstsparende operatie ziet u op onderstaande foto:

Na de operatie

Tijdens de operatie kunnen dunne slangetjes (drains) in het operatiegebied zijn aangebracht, zodat bloed en wondvocht afgevoerd kan worden. Deze kunnen meestal de volgende dag verwijderd worden door een verpleegkundige. Het kan zijn dat u na de operatie naar huis mag met een drain. Een verpleegkundige legt u hier alles over uit. U krijgt een lijstje mee om bij te houden hoeveel vocht er per dag in het flesje is gelopen. De mammacare verpleegkundige bekijkt wanneer de

drain kan worden verwijderd, in overleg met de chirurg. De drain wordt dan verwijderd door de mammacare verpleegkundige op de polikliniek.

Mogelijke complicaties

Geen enkele ingreep is vrij van de kans op complicaties. Zo zijn er ook bij borstoperaties de normale risico's op complicaties. De meest voorkomende complicaties bij een borstoperatie zijn:

- Een nabloeding: Deze kan direct na de operatie ontstaan. Soms is een tweede operatie noodzakelijk om de bloeding te verhelpen.
- Infectie van de wond: Soms zijn antibiotica voldoende om de infectie te behandelen. Antibiotica zijn medicijnen die bacteriën doden waardoor de infectie geneest. Het kan echter nodig zijn om de wond een beetje open te maken. De wond moet dan enkele dagen een aantal keer per dag worden uitgespoeld. Als dit nodig is legt de mammacare verpleegkundige u uit hoe u dit kunt doen.

Pijn

Mocht u na de operatie pijn hebben, vertel dit dan gerust aan de verpleging. Zij kunnen u dan een goede pijnstiller geven.

De uitslag

Het verwijderde borstklierweefsel en de verwijderde okselklieren worden microscopisch onderzocht door een patholoog in het laboratorium. Na twee weken (soms iets langer) zijn de uitslagen hiervan bekend. Elke donderdag vindt in het Catharina Ziekenhuis het zogeheten Multi Disciplinair Mamma Overleg plaats. Daar bespreken de chirurg, internist-oncoloog, radiotherapeut, radioloog, patholoog, Nurse Practitioner en mammacare verpleegkundigen de bevindingen van de onderzoeken en behandelingen.

Zij beoordelen gezamenlijk welke nabehandeling voor u de beste is.

Een borstsparende operatie wordt altijd gevolgd door radiotherapeutische behandeling (bestraling). Naar aanleiding van de bevindingen kan, naast radiotherapie, aanvullende behandeling worden geadviseerd zoals hormonale therapie en/of chemotherapie (behandelingen met geneesmiddelen).

Na deze bijeenkomst informeert de behandelend chirurg u hierover tijdens uw controleafspraak op de polikliniek. Het is verstandig om een vertrouwd persoon mee te nemen naar deze en andere afspraken.

Als alles goed gaat, mag u dezelfde dag nog naar huis. Bij ontslag krijgt u een afspraak mee voor controle bij de chirurg op de polikliniek Chirurgie en bij de mammacare verpleegkundige. Tijdens deze controle bespreekt de chirurg de uitslag van het weefselonderzoek met u. Als uit dit onderzoek is gebleken dat aanvullende behandeling nodig is, bespreekt de chirurg met u welke aanvullende behandeling mogelijk is. Verder wordt de wond bekeken.

Leefregels

Na een borstsparende operatie raden wij u aan om het de eerste twee weken wat rustiger aan doen, verder heeft u geen beperkingen. Dit betekent dat u geen zwaar lichamelijke werk mag doen zoals zwaar tillen en ook niet mag sporten. Dit is beter voor genezing van de wond. U voelt zelf verder het beste aan wat u al wel, of nog niet kunt doen. Als u twijfelt, neem dan contact op met uw Nurse Practitioner van de Borstkankercentrum of met de mammacare verpleegkundige.

Aanvullende behandelingen

Bestraling

Na een borstsparende operatie is bestraling (radiotherapie) altijd noodzakelijk. Hiermee kunnen mogelijk in het borstklierweefsel achtergebleven kwaadaardige cellen alsnog worden uitgeschakeld. U ontvangt een aparte brochure over de bestraling op de afdeling Radiotherapie.

Als u aanvullende behandeling zoals hormonale therapie en/of chemotherapie krijgt, informeert de internist-oncoloog u hierover. U krijgt hier dan ook een aparte brochure over.

Wanneer contact opnemen?

In de volgende situaties moet u contact opnemen met uw behandelend arts:

- Als u koorts krijgt;
- Als de geopereerde borst er rood of gezwollen uitziet;
- Als de wond gaat bloeden.

Lotgenotencontact

Hebt u tijdens uw behandeling of daarna behoefte om met iemand te praten, dan kunt u terecht bij de mammacare verpleegkundige of Nurse Practitioner. Als u graag met iemand wil praten die dezelfde borstoperatie heeft ondergaan, kunt u bijvoorbeeld contact opnemen met de Borstkanker Vereniging Nederland:

Borstkanker Vereniging Nederland

Postbus 8065, 3503 RB Utrecht

Telefoonnummer : 030-291 7222

E-Mail: borstkankervereniging@wirehub.nl

Website: www.kankerpatient.nl/BVN/

Ook kunt u met vragen over (borst)kanker terecht bij het KWF (Koningin Wilhelmina Fonds) Kankerbestrijding:

KWF kankerbestrijding

Postbus 75508

1070 AM Amsterdam

KWF Kanker Infolijn:

0800 - 022 66 22.

Website: www.kwfkankerbestrijding.nl

Vragen

Een borstoperatie betekent een ingrijpende verandering in uw leven die niet gemakkelijk is en waarmee u moet leren omgaan. Dit kan ook voor uw naasten zo zijn. Duidelijke voorlichting, een goede voorbereiding op de operatie en goede begeleiding na afloop zijn hierbij heel belangrijk. De chirurg, Nurse Practitioner mammacare en de mammacare verpleegkundigen kunnen u daarbij helpen en ondersteunen.

Heeft u vragen, of wilt u dingen bespreken, neem dan gerust contact op met een van hen.

Bij dringende vragen of problemen vóór uw behandeling kunt u zich het beste wenden tot de Nurse Practitioner. Wanneer zich thuis ná de operatie problemen voordoen, dan kunt u terecht bij zowel de nurse practitioner als de mammacare verpleegkundige.

Contactgegevens

Catharina Ziekenhuis

Telefoon 040 - 239 91 11

www.catharinaziekenhuis.nl

Spoedeisende Hulp

040 - 239 96 00

Mammacare verpleegkundige

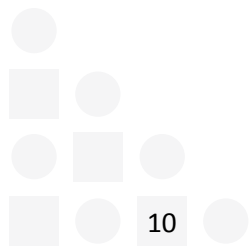
040 - 239 75 66

tussen 09.00 en 10.00 uur

Nurse Practitioner mammacare

040 - 239 66 00, tijdens kantooruren

Routenummer(s) en overige informatie over de afdeling Chirurgie kunt u terugvinden op www.catharinaziekenhuis.nl/chirurgie

Altijd als eerste op de hoogte?

Meld u dan aan voor onze nieuwsbrief:

www.catharinaziekenhuis.nl/nieuwsbrief

Michelangelolaan 2 – 5623 EJ Eindhoven
Postbus 1350 – 5602 ZA Eindhoven